

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 8P/30/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6814200617
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2014:6814200617.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca vo veci starostlivosti o maloleté deti: 1/ I. V., J.. XX.XX.XXXX, X/ X. V., J.. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľky, deti matky: D. J., J.. XX.XX.XXXX, G. X. Č.. XX a otca: H. V., J.. XX.XX.XXXX, G. E. Č.. XXX a 3/ F. J., J.. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľky, dieťa matky: D. J., J.. XX.XX.XXXX, G. H. Č.. XX a otca: neuvedený o návrhu H. K., J.. XX.XX.XXXX, G. N. Č.. XX na zverení maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti a návrhu matky detí na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd maloleté deti I. V., J.. XX.XX.XXXX, X. V., J.. XX.XX.XXXX M. F. J., J.. XX.XX.XXXX z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti H. K., J.. XX.XX.XXXX, G. N. Č.. XX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, ako ju vykonávajú rodičia.

II. Právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach. Ak predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby toto konkrétne rozhodnutie zákonného zástupcu preskúmal súd.

III. Matka maloletých detí D. J., J.. XX.XX.XXXX j e p o v i n n á platiť na maloleté deti I. V., J.. XX.XX.XXXX, X. V., J.. XX.XX.XXXX M. F. J., J.. XX.XX.XXXX, na každé z týchto maloletých detí, výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, s účinnosťou od 02.04.2014, vždy do 20.-eho dňa toho ktorého mesiaca, vopred k rukám H.J. K., J.. XX.XX.XXXX, G. N. Č.. XX.

IV. H. V., J.. XX.XX.XXXX, G. E. Č.. XXX j e p o v i n n ý platiť na maloletého I. V., J.. XX.XX.XXXX a maloletého X. V., J.. XX.XX.XXXX, na každé z týchto maloletých detí, výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, s účinnosťou od 02.04.2014, vždy do 20.-eho dňa toho ktorého mesiaca, vopred k rukám H.J. K., J.. XX.XX.XXXX, G. N. Č.. XX.

V. Zročné výživné za obdobie od 02.04.2014 do 20.08.2014 vo výške 404,25 Eur je matka detí p o v i n n á zaplatiť v mesačných splátkach po 10,- Eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky.

VI. Zročné výživné za obdobie od 02.04.2014 do 20.08.2014 vo výške 269,50 Eur je otec detí p o v i n n ý zaplatiť v mesačných splátkach po 10,- Eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky.

VII. Týmto dochádza k zmene rozsudkov Okresného súdu Revúca č. k. 4P/96/2009-43 zo dňa 05.11.2009, č. k. 3P/194/2009-38 zo dňa 25.03.2010 a č. k. 7P/33/2013-49 zo dňa 06.05.2013.

VIII. Súd návrh matky na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti z a m i e t a .

IX. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

Dňa 03.02.2014 podala teta maloletých detí H. K., J.. XX.XX.XXXX (ďalej len navrhovateľka) na tunajší súd návrh na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti tety D. J., ktorej sa zhoršil zdravotný stav, je psychicky chorá, v dôsledku čoho sa zhoršila jej starostlivosť o deti. Otec maloletých detí sa k návrhu nevyjadril, kolízny opatrovník s návrhom súhlasil. Matka maloletých detí na pojednávaní uviedla, že s návrhom nesúhlasí a navrhovala, aby boli maloleté deti zverené do jej osobnej starostlivosti.

Riadne predvolaný otec maloletých detí sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' vopred neospravedlnil. Súd v súlade s § 101 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení (ďalej len O.s.p.) pojednával a rozhodol v neprítomnosti otca detí.

Súd po prečítaní návrhu na začatie konania vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, matky maloletých detí a kolízneho opatrovníka, ako aj prečítaním listinných dôkazov - rodných listov maloletých detí, súhlasu V. K., J.. XX.XX.XXXX so zverením detí do starostlivosti jeho manželky, oznámenia o úmrtí a úmrtného listu D. J., J.. XX.XX.XXXX, správ kolízneho opatrovníka zo dňa 07.02.2014 a 21.07.2014, správ Základnej školy - Alapiskola, Gemerská Ves zo dňa 23.01.2014 a 09.06.2014, správy obce Levkuška zo dňa 21.01.2014, správy obce Žiar zo dňa 14.02.2014, správy obce Kesovce zo dňa 10.06.2014, správy obce Hucín zo dňa 10.06.2014, správy obce Sása zo dňa 10.06.2014, odpovedí na lustrácie účastníkov konania v registri priestupkov, odpovedí na lustrácie účastníkov konania v Sociálnej poisťovni, rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ústredie č. 635 315 6381 0 zo dňa 10.02.2014, potvrdenia Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 12.06.2014, potvrdení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca zo dňa 19.04.2013, 26.02.2014, 17.06.2014, 19.06.2014 a 27.06.2014, správy Geodetického a kartografického ústavu Bratislava zo dňa 05.06.2014, potvrdenia Okresného dopravného inšpektorátu Revúca zo dňa 10.06.2014, lekárskeho správ S.. I. H. zo dňa 22.01.2014 a 13.02.2014, lekárskej správy S.. O. G. zo dňa 28.01.2014, oboznámením sa s celým obsahom spisu, ako aj obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 7P/33/2013, 3P/194/2009, 4P/96/2009, 8P/81/2013 a zistil nasledovný skutkový stav:

Všetky tri maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti D. J., J.. XX.XX.XXXX M. Y. S. I. rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 4P/96/2009-43 zo dňa 05.11.2009, maloletý X. rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 3P/194/2009-38 zo dňa 25.03.2010 a maloletá F. rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7P/33/2013-49 zo dňa 06.05.2013.

Uznesením tunajšieho súdu č. k. 8P/30/2014-18 zo dňa 10.02.2014 v súvislosti s opravným uznesením tunajšieho súdu č. k. 8P/30/2014-53 zo dňa 12.03.2014 boli maloleté deti dočasne zverené do starostlivosti navrhovateľky. Maloleté deti v súčasnosti žijú u navrhovateľky. Dňa 27.02.2014 pani D. J., J.. XX.XX.XXXX zomrela.

Zo správ kolízneho opatrovníka bolo zistené, že zo vzťahu matky detí a H. V.M., J.. XX.XX.XXXX pochádzajú ešte maloleté deti: A. V., J.. XX.XX.XXXX, I. V., J.. XX.XX.XXXX, S. V., J.. XX.XX.XXXX M. L. V., J.. XX.XX.XXXX a dve dospelé deti.

Maloleté deti I., X. M. F., ako aj maloletá A. M. I., boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti D. J., J.. XX.XX.XXXX, už nebohej, ktorá bola sestrou matky detí a žila s druhom X. A., J.. XX.XX.XXXX. V novembri 2013 boli zaznamenané problémy v starostlivosti o deti, keď u maloletej A. M. I. došlo k suicidiálnemu pokusu, obe boli predbežným opatrením dočasne zverené do ústavnej starostlivosti Detského domova v Banskej Bystrici. X. A. bol obvinený zo zločinu sexuálneho zneužívania maloletej A., trestné stíhanie voči nemu bolo zastavené, nakoľko maloletá vypovedala, že si vymyslela, že ju menovaný obťažoval. Maloletá A. bola uznaná vinnou zo spáchanie prečinu krivej výpovede. Viacerí rodinní príslušníci oznámili, že pani D. J. je psychicky chorá a nedostatočne sa stará o deti. V rodine bolo podozrenie z týrania detí. Maloletý I., X. M. F. boli predbežným opatrením dočasne zverené do starostlivosti navrhovateľky.

Navrhovateľka žije s manželom V. K., spoločne zabezpečujú starostlivosť o dve maloleté deti pochádzajúce z prvého manželstva navrhovateľky, v súčasnosti i starostlivosť o maloletého I., X. M. F.. Manžel navrhovateľky chodí na brigády do zahraničia. Rodina žije v staršom rodinnom dome pozostávajúcom z kuchyne, dvoch izieb bez príslušenstva, voda a elektrina sú zavedené, vykuruje sa tuhým palivom. Domácnosť je udržiavaná na priemernej úrovni. Deti majú dostatok oblečenia a hračiek, spia na rozkladacom gauči, v domácnosti boli vždy potraviny a teplá strava. Maloleté deti si u navrhovateľky zvykli, nastali u nich pozitívne zmeny. Maloletý I. chodí pravidelne do školy, odkedy je u navrhovateľky. Navrhovateľka mu zakúpila školské potreby a je v kontakte so školou.

Matka detí bola do decembra 2013 vo výkone trestu odňatia slobody, po návrate nemala zabezpečené žiadne bývanie, zdržiavala sa u rôznych príbuzných. V súčasnosti matka detí žije s druhom X. A., J.. XX.XX.XXXX, ktorý bol predtým druhom jej sestry D. J.. V spoločnej domácnosti s nimi žije i brat matky detí, ktorý je psychicky chorý. Obývajú rodinný dom pozostávajúci z kuchyne a dvoch izieb bez príslušenstva, zdroj vody je na dvore, elektrina v domácnosti nie je. Jednu miestnosť obýva matka detí s druhom a druhú jej brat. Domácnosť je udržiavaná na priemernej úrovni, hygiena v domácnosti sa podstatne zlepšila v porovnaní s predchádzajúcim obdobím. Matka je s deťmi v telefonickom kontakte. Kolízny opatrovník navrhuje deti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Matka má síce vytvorené dobré bytové podmienky, ale jej výchovné prostredie nepovažuje za vhodné jednak z dôvodu prítomnosti jej druhu a z dôvodu, že v minulosti závažne zanedbávala starostlivosť o maloleté deti (nepravidelná školská dochádzka detí, zanedbaná hygiena jej domácnosti a detí, opakovane opustila deti). Zo strany navrhovateľky je o deti dobre postarané, o maloleté deti sa stará v rámci možností, deti sa u nej cítia dobre, zvykli si tam, sú veselé, usmievavé, komunikatívnejšie ako v predchádzajúcom období. Nie je v záujme detí, aby sa ich výchovné prostredie v takom krátkom čase menilo a museli si zvykať na nové prostredie u niektorého z rodičov, s ktorými nie sú takmer v kontakte.

Podľa správy obce Kesovce má matka detí v ich obci nahlásený trvalý pobyt, zdržiava sa ale v obci Levkuška. Jej správanie nebolo doposiaľ riešené komisiou verejného poriadku. Zo správy obce Hucín nebolo zistené nevhodné správanie otca maloletých detí. Podľa správy obce Sása žije navrhovateľka v spoločnej domácnosti s manželom a maloletými deťmi, o domácnosť sa stará spolu s dcérou S.. Deti chodia čisté, upravené. Navrhovateľka je nekonfliktná, jej správanie nebolo riešené poriadkovou komisiou. Na základe lustrácií neboli zistené žiadne priestupky navrhovateľky a matky maloletých detí. Zo správ Základnej školy - Alapiskola, Gemerská Ves súd zistil, že maloletý I. je živý, často vyrušuje, jeho rozumové schopnosti nezodpovedajú veku, veľmi jednoducho rozpráva, vo výchovno-vzdelávacom procese postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Koncom roka 2013 chodil do školy špinavý, občas pešo, stalo sa, že neraňajkoval a nemal ani desiatu. Jeho dochádzka do školy bola nepravidelná, mal za rok 256 neospravedlnených hodín. Odkedy žije maloletý u navrhovateľky, je vyrovnanjší, do školy chodí pripravený, má pravidelnú školskú dochádzku, v mesiaci apríl a máj 2014 nevynechal žiadnu vyučovaciu hodinu.

Z predložených listinných dôkazov súd zistil, že matka maloletých detí je nezamestnaná, je evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 61,60 Eur, nepoberá žiadne dávky zo Sociálnej poisťovne, nevlastní žiadne nehnuteľnosti ani motorové vozidlo.

Otec maloletých detí je nezamestnaný, je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 97,19 Eur, nepoberá žiadne dávky zo Sociálnej poisťovne, nevlastní žiadne nehnuteľnosti ani motorové vozidlo.

Navrhovateľka i jej manžel sú nezamestnaní, evidovaní v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca. Navrhovateľka poberá prídavky na deti vo výške 47,04 Eur a 70,56 Eur a rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur, nepoberá žiadne dávky zo Sociálnej poisťovne. Maloleté deti navrhovateľky S.V. O. M. H. O. poberajú sirotské dôchodky po 102,20 Eur mesačne.

Z pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 3P/194/2009 a sp. zn. 4P/96/2009 súd zistil, že rodina maloletých detí je zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny priebežne sledovaná už od roku 2005. Matka svoje maloleté deti niekoľkokrát opustila a zdržiavala sa na neznámom mieste. V roku 2009 matka opätovne opustila deti a zdržiavala sa neznámom mieste. V čase šetrení vykonaných zo strany kolízneho opatrovníka v roku 2009 boli maloleté deti hladné, zanedbané, špinavé, hygiena bola na veľmi nízkej úrovni, v domácnosti nebola zavedená voda ani elektrina. Maloleté deti zanedbávali školskú dochádzku, rodičia detí boli stíhaní za spáchanie trestného činu ohrozovania mravnej výchovy mládeže. Maloleté deti I., X., A. M. I. boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti D. J., J.. XX.XX.XXXX.

Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 7P/33/2013 súd zistil, matka maloletých detí bola odsúdená Okresným súdom Rimavská Sobota vo veci sp. zn. 3T/165/2005 za spáchanie trestného činu podľa § 217a Trestného zákona (nezákonné zamestnávanie detí), Okresným súdom Rimavská Sobota vo veci sp. zn. 3T/242/2007 za spáchanie trestného činu podľa § 221/1 Trestného zákona (podvod), Okresným súdom Revúca vo veci sp. zn. 2T/269/2009 za spáchanie trestného činu podľa § 211/1b, 3a Trestného zákona (ohrozovanie mravnej výchovy mládeže) a Okresným súdom Revúca vo veci sp. zn. 2T/293/2010 za spáchanie trestného činu podľa § 207/2, 3b Trestného zákona (zanedbanie povinnej výživy) na trest odňatia slobody nepodmienečne v trvaní 2 roky a 4 mesiace. Od 06.09.2011 bola matka detí vo výkone trestu odňatia slobody. Keďže sa matka nemohla o maloletú F. starať a otcovstvo k maloletej F. nebolo určené, súd maloletú zveril do náhradnej osobnej starostlivosti D. J., J.. XX.XX.XXXX.

Z pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 5PPOm/1/2013, 8P/81/2013 a 2T/36/2013, ako aj z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Revúca ČVS: ORP-340/KP-RA-2013 bolo zistené, že pomery v rodine D. J. pôsobili na maloletú A. a maloletú I. tak nepriaznivo, že v krátkom čase po sebe sa dopustili sebapoškodzovania, resp. pokusu o samovraždu, čím demonštrovali svoju nespokojnosť v rodine, preto boli uznesením Okresného súdu Revúca č. k. 5PPOm 1/2013-8 zo dňa 27.11.2013 dočasne zverené do starostlivosti Detského domova v Banskej Bystrici.

V rámci trestného stíhania vedeného Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Revúca pod ČVS: ORP-340/KP-RA-2013 za zločin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa mali dopustiť D. J., J.. XX.XX.XXXX M. X. A., J.. XX.XX.XXXX, boli vypočuté okrem iného maloleté deti I., I. M. A.. Maloletý Vojtech v rámci svojej výpovede uviedol, že X. A. bil prúťkom jeho, aj maloletú A., I. M. X.. Raz ho udrel i barlou. Maloletá I. M. A. v rámci svojich výpovedí okrem iného uviedli, že D. J. M. X. A. ich bili, dávali im facky, predovšetkým ich teta. Bili hlavne maloletého X., dávali mu facky a raz ho X. A. zbil barlou. Trestné stíhanie bolo zastavené z dôvodu, že D. J. zomrela a vyhodnotením dôkazov, ktoré boli zabezpečené v priebehu vyšetrovania nebol preukázaný taký skutkový stav, na základe ktorého by bolo možné skutok, ktorého sa dopustil X. A., kvalifikovať ako trestný čin.

Rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/36/2013 zo dňa 27.05.2013 bola maloletá A. uznaná vinnou zo spáchania prečinu krivej výpovede a krivej prísahy, keď ako svedok po zákonom poučení vypovedala dňa 27.06.2012, že ju mal sexuálne zneužiť druh jej tety X. A. a popísala, ako sa to mala stať, na základe čoho bolo začaté trestné stíhanie voči X. A. a následne dňa 16.08.2012 vypovedala ako svedok po zákonom poučení, že to čo uvádzala pri predchádzajúcom výsluchu nie je pravda, že si to vymyslela a že ju X. A. sexuálne neobťažoval, na základe čoho bolo zastavené trestné stíhanie voči X. A..

Z výpovede navrhovateľky H. K., J.. XX.XX.XXXX súd zistil, že deti sú u nej zhruba 1 roka, sú dobré, počúvajú, nemá s nimi problémy, učí ich po slovensky. Starostlivosť o deti zvláda, sama mala 5 detí. Deti nebije, keď je nejaký problém, tak im dohovorie. Deti jej hovorili, že keď boli u jej sestry D. a jej druhu, tak tí ich bili. Maloletý I. chodí do Základnej školy v Gemerskej Vsi, kde od septembra má nastúpiť aj maloletý X.. Ona do školy nechodí, ale informuje sa telefonicky. Matka bola raz u nich na návšteve pozrieť deti, inak sú v kontakte telefonicky. Keď bola matka u nich, deti na ňu reagovali dobre, rozprávali sa s ňou, inak sa na mamu nepýtajú.

Ohľadne svojich pomerov navrhovateľka uviedla, že žije v spoločnej domácnosti s manželom, maloletým I., X. M. F. a so svojimi vlastnými deťmi S. M. H.. Ich príjmom je sirotsky dôchodok detí a prídavky na deti. Ona má vysoký krvný tlak a cukrovku. Deti sú zdravé, neužívajú lieky.

Manžel navrhovateľky V. K., J.. XX.XX.XXXX v písomnom vyjadrení a v rámci svojej výpovede uviedol, že súhlasí s tým, aby boli maloleté deti zverené do starostlivosti jeho manželky.

Na pojednávaní matka maloletých detí uviedla, že s návrhom nesúhlasí. V minulosti nemala dobrý život, muž ju bil. Rozhodla sa odísť do Rakúska. Keď sa vrátila, išla do basy, pretože neplatila výživné. Jej deti boli zverené jej sestre D. a susedke. Keď ju prepustili, vrátila sa bývať k sestre do Levkušky. Medzitým jej sestra D. zomrela. Chcela opraviť dom, kde predtým bývali, aby sa mali deti kde vrátiť. Sestrin druh jej navrhoval, aby žili spolu. Ona spočiatku nechcela, ale potom s ním začala žiť. Má ho rada, chce s ním žiť aj do budúcnosti. Keď bola v base, nevedela, že jej deti týrali. Keď sa vrátila, od detí sa dozvedela, že D. a jej druh deti bili, bili maloletého X.. Maloletá A. jej povedala, že sa s druhom D. bozkávali, ale že nemali sex. Teraz, odkedy ona s ním žije, tak je dobrý, počúva ju, už by nič také neurobil. Predtým, kým žil s jej sestrou D., tak pil, teraz už nepije. Neobáva sa správania svojho druhu, lebo sa zmenil a už by to neurobil. Bola pozrieť deti u navrhovateľky. Deti nemali topánky, boli špinavé a mali štípance od bích.

Ohľadne svojich pomerov uviedla, že žije s druhom a bratom. Ich príjmom je jej dávka v hmotnej núdzi vo výške zhruba 61,- €, invalidný dôchodok jej druha zhruba 90,- € a invalidný dôchodok jej brata vo výške zhruba 280,- €. Vlastní dom v Žiari a má vyživovaciu povinnosť k ďalším 4 maloletým deťom. Výživné neplatí, lebo dostáva len dávku v hmotnej núdzi.

Kolízny opatrovník maloletých detí na pojednávaní uviedol, že navrhujú zveriť maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky a matku zaviazat' platením výživného v minimálnej výške. V rodine navrhovateľky boli vykonávané šetrenia jednak zo strany kolízneho opatrovníka, ale aj zo strany terénnych sociálnych pracovníkov obce, nebolo zistené zanedbávanie starostlivosti o deti, navrhovateľka sa stará o deti v rámci svojich možností. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím sú deti veselšie, komunikatívnejšie. Maloletý I. navštevuje Základnú školu v Gemerskej Vsi, zo správy ktorej bolo zistené, že navrhovateľka zakúpila maloletému potrebné veci a jeho dochádzka do školy je v poriadku, odkedy je u navrhovateľky. Pokiaľ ide o zdravotný stav detí, ich ošetrojúcou doktorkou je S.. N., tá sa k zdravotnému stavu detí bližšie nevedela vyjadriť, keďže sú to noví pacienti, uviedla len, že chýbajú očkovania detí za minulé obdobie. Deti nenavrhujú zveriť matke, nakoľko toto prostredie nepovažujú za prostredie vhodné na výchovu detí.

Podľa § 44 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o rodine) náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), pestúnska starostlivosť a ústavná starostlivosť. Súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

Podľa § 46 ods. 2 zákona o rodine maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti jednému z manželov so súhlasom druhého manžela.

Náhradná osobná starostlivosť je v zmysle zákona o rodine jednou z foriem náhradnej starostlivosti o maloleté dieťa. Táto náhradná starostlivosť nahrádza osobnú starostlivosť rodiča o dieťa v prípade, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Zverenie dieťaťa do starostlivosti inej osoby ako rodiča musí byť v jeho záujme. Náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má podľa zákona prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Nariadenie ústavnej starostlivosti by malo byť výnimočné riešenie starostlivosti o dieťa, keď iné riešenie (náhradná osobná starostlivosť, pestúnska starostlivosť) neprichádza do úvahy.

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľky je dôvodný a že sú splnené zákonné podmienky na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky.

Všetky tri maloleté deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti sestry matky detí D. J., J.. XX.XX.XXXX, ktorá dňa 27.02.2014 zomrela, teda došlo zo zákona k zániku náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté deti. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo potrebné upraviť starostlivosť o maloleté deti.

Keďže žiaden z rodičov nemal vytvorené podmienky na výchovu detí, deti boli predbežným opatrením dočasne zverené do starostlivosti navrhovateľky. Navrhovateľka teda v súčasnosti na základe rozhodnutia súdu poskytuje maloletým deťom osobnú starostlivosť.

Na základe šetrení vykonaných kolíznym opatrovníkom bolo zistené, že navrhovateľka má vytvorené vhodné podmienky na poskytovanie starostlivosti maloletým deťom, v jej výchove neboli zistené žiadne nedostatky. O deti je dobre postarané, ich psychický stav sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím zlepšil, u navrhovateľky sa cítia dobre, zvykli si tam, sú veselí, usmievaví, komunikatívnejšie. Odkedy sú deti u navrhovateľky, zlepšila sa dochádzka maloletého Vojtecha do školy, v posledných mesiacoch školského roka 2013/2014 nemal žiadne neospravedlnené vymeškané hodiny, navrhovateľka mu zakúpila školské potreby a so školou je v kontakte telefonicky. Navyše navrhovateľka urobila kroky k tomu, aby deťom bola poskytovaná zdravotná starostlivosť (dohoda povinné očkovania, ktoré v minulosti boli zanedbané). Možno teda konštatovať, že starostlivosť navrhovateľky o deti je v ich prospech.

Maloleté deti v minulosti prekonali ťažké obdobie, keď ich matka viackrát opustila, neprejavovala o deti záujem, naposledy osobne poskytovala deťom starostlivosť v roku 2009 (v prípade maloletej F. v roku 2010), pričom v tom čase boli zistené nedostatky v jej starostlivosti, deti boli zanedbané a špinavé. Otec starostlivosť o deti tiež zanedbával. Následne boli deti zverené do starostlivosti D. J., ktorá ku koncu starostlivosti o deti spolu s druhom nezvládala. Trestné stíhanie týkajúce sa starostlivosti o deti v tomto období bolo síce zastavené, z vyšetrovacieho spisu ale vyplýva, že D. J. a jej druh deti bili, predovšetkým maloletého X., riadne sa o ne nestarali, deti boli v domácnosti nespokojné. Navyše sa deti museli vyrovnávať so stresujúcimi udalosťami v rodine, predovšetkým s pokusom o samovraždu (resp. so sebapoškodzovaním) zo strany ich sestier, ktoré museli byť následne hospitalizované, ako aj s úmrtím D. J.. Z uvedeného vyplýva, že je nevyhnutné, aby bola starostlivosť o deti stabilizovaná, aby boli deti zverené do takej starostlivosti, ktorá zabezpečí deťom pokojné a bezpečné prostredie. Na základe doterajšej starostlivosti zo strany navrhovateľky možno predpokladať, že navrhovateľka dokáže deťom takéto prostredie vytvoriť a starostlivosť navrhovateľky bude v prospech detí. V týchto súvislostiach nie je v záujme detí, aby sa ich výchovné prostredie v takom krátkom čase opäť menilo, pokiaľ súčasná starostlivosť je v záujme detí.

Otec maloletého I. M. X. nemá vytvorené podmienky pre starostlivosť o deti, ani nemá záujem o deti sa starať, otcovstvo k maloletej Ivane určené nebolo.

Matka maloletých detí navrhovala, aby boli deti zverené do jej osobnej starostlivosti, pričom uvádzala, že v súčasnosti žije s druhom a môže sa o deti starať. Súd má ale za to, že matka v súčasnosti nemá vytvorené vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti.

Z pripojených spisov tunajšieho súdu týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti vyplýva, že kým sa matka o deti osobne starala, jej starostlivosť nebola dostatočná, deti boli zanedbané, v domácnosti bol neporiadok, deti zanedbávali povinnú školskú dochádzku. Neskôr matka deti opustila, nechala ich v starostlivosti otca, ktorý požíval alkoholické nápoje a o deti sa riadne nestaral. Matka detí bola viackrát trestne stíhaná a odsúdená, neskôr bola vo výkone trestu odňatia slobody a po prepustení bývala u príbuzných. Zhruba tri mesiace žije matka detí u svojho súčasného druha.

Bolo teda preukázané, že matka v čase, keď mala zabezpečené bytové podmienky, starostlivosť o deti zanedbávala a doterajší spôsob života matky detí, ktorý nemožno považovať za usadený (matka žila v zahraničí, po návrate bola vo výkone trestu odňatia slobody, neskôr u príbuzných a teraz krátku dobu u druhu), nenasvedčuje tomu, že v prípade, ak by jej deti boli zverené do starostlivosti, nedošlo by opätovne k zanedbávaniu starostlivosti, resp. k opusteniu detí.

V domácnosti, v ktorej v súčasnosti matka detí žije, býva len veľmi krátky čas. Za tak krátke obdobie nemožno usudzovať, že ide o stabilné rodinné prostredie. Ide o príliš krátky časový úsek, aby bolo možné konštatovať, že toto prostredie je trvalým životným prostredím matky detí, že tu má vytvorené stabilné rodinné prostredie. Navyše matka sa dlhšiu dobu o deti osobne nestarala, od prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody videla deti len niekoľko krát. Nie je v záujme detí, aby si museli zvykať na nové prostredie u matky, ktorá dlhodobo nezabezpečovala starostlivosť o deti a deti s ňou nie sú takmer vôbec v kontakte.

Pre úplnosť súd dodáva, že súčasný druh matky bol druhom jej sestry D., ktorá naposledy zabezpečovala starostlivosť o deti. Z pripojeného vyšetrovacieho spisu vyplýva, že menovaný deti bil, predovšetkým maloletého X., i keď nešlo o konanie takej intenzity, že by sa dopustil trestného činu. Keď D. J. nevládala starostlivosť o deti, on sa o ne nedokázal postarať. Navyše mal intímny pomer so sestrou maloletých detí A., s ktorou sa bozkával, čo potvrdila i samotná matka detí vo svojej výpovedi. Pokiaľ ide o prostredie, v ktorom matka detí v súčasnosti žije, možno mať teda pochybnosti o tom, či je vhodné, aby deti vyrastali v takomto prostredí. V prípade, ak v budúcnosti matka detí spôsobom svojho života preukáže, že sa usadila, jej bytové a životné podmienky sú stabilné a vytvorila si podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti, bude potrebné zhodnotiť, či je v záujme detí, aby matka poskytovala deťom osobnú starostlivosť za podmienok, že v rodinnom prostredí bude i jej súčasný druh.

Z uvedených dôvodov má súd za to, že matka detí nemá vhodné podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti, a preto deti nemôžu byť zverené do jej osobnej starostlivosti.

Na základe vykonaného dokazovania bolo teda za preukázané, že rodičia detí nemôže zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti a navrhovateľka spĺňa zákonné podmienky podľa § 45 ods. 1 zákona o rodine na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka je totiž ochotná poskytovať deťom osobnú starostlivosť, má na to vytvorené vhodné podmienky, ide o fyzickú osobu s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, s plnou spôsobilosťou na právne úkony, ktorá je príbuznou detí. Jej osobné predpoklady a spôsob života zaručujú, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletých detí. Manžel navrhovateľky so zverením detí do jej starostlivosti súhlasí. Súd mal teda za to, že sú splnené zákonné podmienky na zverenie detí do náhradne osobnej starostlivosti navrhovateľky a že takáto úprava starostlivosti o maloleté deti bude v záujme detí.

Vzhľadom na uvedené súd zveril maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, vymedzil jej oprávnenia a povinnosti vo vzťahu k maloletým deťom a návrh matky detí na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti zamietol.

Podľa § 81 zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 62 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku

striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Keďže boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, súd upravil vyživovaciu povinnosť rodičov k maloletým deťom, pričom súd zväžil schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov, ako aj potreby maloletých detí.

Súd dospel k záveru, že nie je v možnostiach rodičov detí platiť výživné vyššie, ako je zákonné minimum. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že jediným príjmom matky detí a otca maloletého I. M. X. je dávka v hmotnej núdzi. Rodičia detí teda majú len minimálny príjem. Rodičia nevlastnia žiaden nehnuteľný majetok, ani hnuteľný majetok väčšej hodnoty a majú ďalšie vyživovacie povinnosti. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal rodičov detí platiť na každé zo svojich maloletých detí výživné mesačne vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne k rukám navrhovateľky a to od 02.04.2014, teda od právoplatnosti predbežného opatrenia, ktorým boli maloleté deti dočasne zverené do starostlivosti navrhovateľky. Súd zároveň zaviazal rodičov detí na zaplatenie ročného výživného za obdobie 02.04.2014 do 20.08.2014 v prípade matky detí vo výške 404,25 Eur a v prípade otca detí vo výške 269,50 Eur v mesačných splátkach po 10,- Eur spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, nakoľko konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

P o u č e n i e :

Účastníci konania, ktorí sa po vyhlásení rozsudku výslovne vzdali práva na odvolanie, nemajú právo podať proti tomuto rozsudku odvolanie.

Účastníci konania, ktorí sa práva na odvolanie proti rozsudku nevzdali, môžu proti tomuto rozsudku podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. - musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované, je potrebné ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonával ďalšie navrhované dôkazy

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.